

דמיאניוק:

הנאשם שלא היה

השופט מעדויות הניצולים, שמילותי הם באו מהלב, מתוך כאב ומצוקה אמרי תית, נכנסו הדברים ללב השומעים. רק אחרי ההפסקה הראשונה, כאשר השופט צבי טל החליף את השופט לוי כקריאת הכרעת הדין, התקרבו הרב רים לנושאי המישפט האמיתיים. בית המישפט הביע את דעתו כי איוואן האיום לא נהרג במרד בטרכלינקה, וכי הניצולים שהעידו עליכך הביעו את הירחורייבם. אחרי קביעה זו עברו השופטים לנתח את האליבי של הנאשם, את תעודת טראוויניק ואת עדויות עדייהראייה והעדים המומחים. לא היתה כל הפתעה כאשר השופט טים הביע את אמונם המלא כמעט בכל עדייהתביעה, ואת פיקפוקם בעדויות עדייההגנה. עורך הדין יורם

בחירה כושלת ואווילית

לכאורה, גיון דמיאניוק הפסיד את המישפט, אבל למעשה הפסידה המדינה. כי מה שנשאר מהמישפט לדורות זה לא וועות טרכלינקה, אלא השאלה אם הנאשם הוא אמנם איוואן האיום. ולעניות דעתי, בית המישפט לא נתן עליכך תשובה מספיק. היתה זו בחירה כושלת ואווילית להציג לדור הצעיר את השואה באמי

העירעור של שפטל: בית המישפט העדיף את חוות דעתו של מומחה סוג ג' על פני מומחה עולמי שקביעותיו לא נדחו מעולם בבתי מישפט...

שפטל התחיל כבר לגבש את עיקרי העירעור שיגיש לבית המישפט העליון על הרשעת דמיאניוק, וגם הוא לא הופתע מההרשעה. ואלה הירחוריו הראשונים של הסניגור על הכרעת הדין: איני מופתע, כי זה עניין של ציפיות. לאור הדרך שבה התנהל המישפט, תגובות השופטים והתייחסותם לחומר הראיות, הרי שתוצאה זו מתיי שבת היטב עם הגישה הכללית של בית המישפט.

כל ברברירב יכול היה לחוש כי הרשעה זו מתקרבת. מאמרו של הרב חיים מישגב בחדשות השבוע מביע רק בלשוניהמעטה את יחסו השונה של בית המישפט לסניגוריה ולתביעה. אולי אנשים שכזה, אבל בתחילת המישפט אמר היועץ המישפטי לממ"ש שלה שאם יזכו, תהיה זו תעוררת לכבוד דמיאניוק ישראל. אם כך, הרי שתהיה רחוקה בחלוקת תעודת כבוד זו.

כפי שדוע לי משיחות עם עורכי דיין, קיים קונסנזוס בין עורכי הדין

צעות גרוטסקה. שהרי ברור לגמרי, כי בעיקבות מה שהתרחש במישפט זה, לא יהיו עוד מישפטי שואה, אלא אם כן ייתפס הר"ר יוזף מנגלה. כי הציבור מאס במישפט זה כבר לפני חודשים רבים. וזה קרה, לרעתי, מכיוון ששאלת הויהו הפכה הציר העיקרי של המישפט, ואיכר אוקראיני בור וטיפשי שמהו הפך מרכז המישפט, והאפילו על וועות טרכלינקה.

המישפט גם התנהל בתנאים של חר"ר שרשויות משווע. זה לא לביטוי בכמה היבטים:

- מצד התביעה עסקו בתיק לפחות 20 איש, ולעיתים אפילו עד 40 איש. ההגנה עמדה לעיתים על אדם אחד בלבד.
- לתביעה היה תקציב בלתי מוגבל. לסניגוריה לא היו אלא תרומות שנאספו על ידי הכנסיה הפרבוסט לאבית בארצות הברית ובקנדה.
- יונה בלטמן, פרקליטה המדינה, התפאר בכימומו כי לתביעה היתה גישה לכל מקום שבו היה חומר שנגע

גורים לא קיבלו אפילו אשרה להיכנס לשם.

אין זה סוד כי יחסו של בית המישפט לסניגוריה בכלל, ואליי בפרט, עורר תדהמה בקרב ציבור המישפטנים במדינה, כמעט בלא יוצא מהכלל. וזה מעורר הירחורים נוגים, שאיש מאמת אלה שהביעו את דעתם על כך באוני, במילים בוטות, לא מצאו לנכון לתת לזה ביטוי, חוץ מהר"ר חיים מישגב.

"כמה ימים של שקט"

ברור שיחסו זה של בית המישפט פגע ביכולת הסניגוריה לתפ"ק. כי למרות שבאופיי איני מתרשם מדברים כאלה, הרי בסופו של דבר זה פגע ביכולתי לתפקד ולמצות עצמי כסניגור. ומכאן יש פגיעה משמעותית בנאשם.

ואשר לעניין ההרשעה: בתעודת טראוויניק אין זכר לטרכלינקה, ובית המישפט לא הצליח לתת לכך הסבר מתקבל על הדעת. בקבעו כי תעודה זו

איתנטית, העריף בית המישפט חוות דעתו של מומחה מדרגה ג', איש המישפטה בצלאלי, על פני מומחה בינלאומי כד"ר יוליוס גראנט. בית המישפט המחוזי בתל אביב, מפי השופט אליהו מצא, קטל באחרונה את

ספסלי הנאשם הריק (מאחורי הסניגורים) איכר אוקראיני בור וטיפשי שמהו הפך מרכז המישפט...

בית המישפט לא נתן די מישקל לכך שכאשר ניתן לערוך מיסדריוהו חי, אין לערוך מיסדריוהו באמצעות תמונות. לנאשם מעולם לא הוצע לעשות זאת, והוא מעולם לא סירב לכך.

בית המישפט לא קיבל את דבריו של הפסיכולוג הניסויי, הפרופסור זאכנאר לעניין הזיכרון לגבי מיסדריו ויהיו בכלל, ואת חוות דעת המומחה שלו. ועובדה היא כי התביעה, אשר להביא מומחה אחר לזיכרון שיפריך את התזה של זאכנאר על מיסדריוהו כאלה, שנערכו אחרי 37 שנים.

כך רחה בית המישפט את העובדה כי לעומת כל זיהוי פזיטיבי היו שמונה אנשים אשר לא זיהו את הנאשם. כלומר, לעומת חמישה אנשים שזיהו אותו היו 40 איש מטרכלינקה שלא זיהו אותו.

ואחרון אחרון לעניין הויהו: מתברר היום, מהעדויות המאוחרות שהוגשו לבית המישפט, כי בטרכלינקה היו לפחות שישה אנשים דומים לנאשם.

שנתיים של חיים

באשר לאליבי של הנאשם, אין זה נכון לקבוע כי הוא הופרך. לא היו כל עדים מיוחדים להפרכת האליבי, והיה מומחה שקבע כי 10 אחוזים משבויי מחנה החלם שהו במחנה במשך כל תקופת קיומו.

עד כאן דברי שפטל. רק בשבוע הבא ייוודע אם התביעה עומדת לדרוש עונש מוות לנאשם. מתיאורי הוועות של מעשיו, כפי שפורטו בהכרעת הדין, קשה יהיה לתביעה להימנע מלבקש עונש כזה. סניגוריו של דמיאניוק אינם עומדים, כנראה, לטעון להקלה בעונש. כפי שאמר יורם שפטל מתחילת המישפט, הוא מגן על דמיאניוק רק מתוך הנחה שהוא אינו הרוצח המתועב מטרכלינקה, ועל כן לא יעמוד ויבקש רחמים עליו.

על כל פנים, אם יגזור בית המישפט עונש מוות על דמיאניוק, יביא הדבר לעירעור יחד עם ההרשעה. וגם אז, עדיין הרוויח דמיאניוק לפחות שנתיים של חיים על ידי ניהול המישפט ביש ראל. **אילנה אלון**

כישוריו של בצלאלי כמומחה, בפסק דין שנתן. אבל בית המישפט בירר שלים לא היה מוכן לאפשר לסניגוריה להביא לפניו קטעים מהחלטה זו. לעומת זאת, הר"ר גראנט הוא ללא כל ספק המומחה הטוב ביותר בעולם כיום למדע הפורנסי. הוא העיד ב"7500 מישפטים ב"100 מדינות בעולם, ומעריכים לא רחו את קביעותיו בבית מישפטי פט.

בית המישפט קבע כי תעודת טראוויניק איתנטית, למרות שהר"ר גראנט קבע בלא צל של ספק כי חתימת הנאשם עליה מזויפת. קשה להאמין כי איזה שהוא מישפטן בעולם, מחוץ לישראל, יקבל קביעה זו. אותו הרבר לגבי התמונה שעל גבי התעודה. בית המישפט התעלם מחוות דעתו של גראנט, שקיימים כל הסימנים לכך שהתמונה לא היתה באופן מקורי על גבי המיסקר, אלא הוצמדה אליו אחר כך.

קביעת בית המישפט כי תעודת טראוויניק היא איתנטית, עולה בקנה אחד עם דבריו של בית המישפט ב"פיי, כאשר קמתי להתנגד לשאלה מעליבה ששאל התובע, מיכאל שקר, את ערתי ההגנה. בית המישפט אמר לי אז: "היו לנו כמה ימים שקט ממך". השקט שלי נבע אז מהצורך לנסוע באמצע חקירתו הנגדית של הנאשם לאנגליה, כדי להשיג ראיות ועדים מומחים. וזאת כאשר בית המישפט ידע שמארק אוקונור לא הכין כל הגנה, ובכל זאת סירב לדחות את המישפט גם ליום אחד!

בקביעותיו לגבי מיסדריוהו שני ערכו עדייהראייה, לא נתן בית המישפט די מישקל לסירדה של פיסקידין של בית המישפט העליון בעניין מיסדריוהו. פיסקידין אלה דורשים שיהיה דימיון בין התמונות המוצגות לעדי, ואין כל צל של ספק כי לא היה כל דימיון בין התמונות שהוצגו לעדים בשני מיסדריוהו.

בית המישפט לא נתן מישקל מספיק להלכה הקבועה בפסיקה כי מיסדריוהו, הנעדר בלא עורך דיין, כאשר הנאשם כבר מיוצג, שווה לאפס.

קריאת פסק הדין: השופטים דורנר, לוי, טל הרצאה מלומדת על השואה